

LINJAUS VAMMAISTEN HENKILÖIDEN OIKEUKSISTA

1. Tiivistelmä

Suomen Lähetysseuran linjaus vammaisten henkilöiden oikeuksista luo perustan Lähetysseuran työlle vammaisten henkilöiden oikeuksien ja vammaisinklusion edistämisessä. Linjauksen teologinen perusta korostaa kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta Jumalan kuvina ja kutsuu kirkkoa purkamaan syrjiviä rakenteita. Linjaus sitoutuu myös YK:n vammaissopimukseen, joka korostaa vammaisten henkilöiden omaa toimijuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa. Lähetysseura edistää inklusiivisuutta ja esteettömyyttä kaikessa ohjelmatyössään sekä tukee vammaisten henkilöiden osallisuutta kirkon ja yhteiskunnan päätöksenteossa. Organisaatiokulttuuriin kuuluu monimuotoisuuden tukeminen sekä henkilöstön ja kumppaneiden kapasiteetin vahvistaminen. Lähetysseura tekee yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa ja pyrkii aktiivisesti poistamaan syrjinnän esteitä.

2. Linjauksen tarkoitus ja tavoitteet

Tämä linjaus kertoo Lähetysseuran tavoitteista ja toimintatavoista vammaisten henkilöiden oikeuksiin liittyen. Linjaus ohjaa kaikkea työtämme ja kertoo eri sidosryhmille lähestymistavastamme ja kannastamme työmme painopistealueilla. Linjaukset asettuvat Lähetysseuran toimintaa linjaavien dokumenttien hierarkiassa strategian ja ohjelmien väliin.

3. Teologinen perusta ja periaatteet

Lähetysseuran vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämisen teologisena perustana on Lähetysseuran teologinen asiakirja Elämään ja oikeudenmukaisuuteen (2015) sekä siitä tehty tiivistelmä Suomen Lähetysseuran näkemys Lähetystyöstä (2024). Lisäksi merkittävä ekumeeninen asiakirja on Kirkkojen maailmanneuvoston Olemisen lahja (WCC, 2016), joka tuo yhteen vammaisuuden teologian ja ihmisoikeudet.

Vammaisuuden teologian lähtökohta on luominen: Kaikki ihmiset on luotu Jumalan kuvaksi ja kaltaisiksi. Ihmisen elämän arvo syntyy siitä, että elämä itsessään on lahja Jumalalta. Elämän arvo on riippumaton inhimillisistä saavutuksista ja kyvyistä. Ihminen on luotu suhteeseen Jumalan kanssa ja luominen itsessään on Jumalan rakastava teko ja hänen rakkautensa ilmentymä.

Haavoittuvuus ja haavoittuneisuus kuuluvat kaikkeen ihmisyyteen. Syntyessään ihmiseksi Jeesus Nasaretilaisessa Jumala itse asettui alttiiksi inhimilliselle haavoittuvuudelle. Merkityksellistä vammaisuuden teologiassa on, että Kristus myös ylösnousseena kantoi ristiinnaulitsemisen jälkiä ruumiissaan. Tätä tulkintaa vasten vammaisuus näyttäytyy uudella tavalla: vammaisen ruumis on Kristuksen ruumiin kuva.

Vammaisteologiassa ymmärretään Raamatun ajan ihmiskuvan vaikutus teksteihin: vammaisuus nähtiin synnin seurauksena ja sairaus saattoi olla demonista alkuperää. Jeesus kuitenkin asettuu poikkeuksellisella tavalla syrjäytettyjen puolelle. Hän kysyy syrjään työnnettyiltä ihmisiltä: ”Mitä haluat sinulle tapahtuvan?” Näin tehdessään hän nostaa marginalisoidut ihmiset tasaveroisiksi keskustelukumppaneiksi ja aktiivisiksi toimijoiksi. Tämä on esimerkki siitä, mihin kirkon tulee teologiassaan ja toiminnassaan sitoutua: sen tehtävä on hajottaa ennakkoluulojen ja vallankäytön muurit, sekä purkaa ihmisiä ”meihin” ja ”heihin” jakavia ajattelumalleja. Tämän tulee tapahtua sekä päätöksenteon että toiminnan tasolla. Kirkon tulee toimia oikeudenmukaisemman yhteiskunnan puolesta, jossa vammaisille henkilöille taataan sama arvokkuus, oikeudet ja mahdollisuudet kuin muille. Kirkon tulee haastaa haitallisia kulttuurisia oletuksia ja stereotypioita vammaisuudesta. Sen on myös oltava turvapaikka ja voimavara, joka tarjoaa sellaista pastoraalista tukea, joka vahvistaa yksilöitä, tukee perheitä ja edistää yhteisöön kuulumisen kokemusta.

Monet tekijät, kuten vauraus, maantiede, koulutuksen ja tiedon epäsuhta, sosiaalinen status, sukupuoli, etnisyys, vammaisuus ja ikä synnyttävät valtakeskuksia ja marginaaleja. Kirkon on tunnistettava marginaaleissa syntyvä teologia. Kokonaisvaltainen muutos, transformaatio, tarkoittaa vammaisuuden teologiassa sitä, että vammaiset toimivat oman elämänsä subjekteina ja täysivaltaisina yhteisöjensä jäseninä. Vammaiset henkilöt eivät ole säälin tai hyväntekeväisyyden kohteena. Transformaatiota tarvitsevat yhteisöt, jotka tänäkin päivänä eristävät ja piilottavat vammaiset henkilöt, rikkovat heidän ihmisarvoaan ja -oikeuksiaan, ja syrjivät heidän perheitään.

Pyrimme kontekstuaaliseen vammaisteologiaan, joka näkee vammaisuuden hyvin erilaiset kontekstit. On esimerkiksi sellaisia kulttuurisia ja uskonnollisia käsityksiä, jotka näkevät vammaisuuden alkuperän demonisena. Tämä edellyttää hyvin toisenlaisten kysymysten kohtaamista kuin esimerkiksi Suomessa.

Vammaisia henkilöitä ei tule asettaa oman hengellisyyden toteuttamisen välineiksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että heidän parantumisensa puolesta – tai muistakaan syistä – ei tule rukoilla ilman asiaomaisten suostumista. Epätoivottujen ja suorastaan väkivaltaisten parantamisyritysten kohteeksi joutuminen on valitettavan monen vammaisen henkilön kokemaa todellisuutta. Raamatun monet kertomukset sairaiden ja vammaisten parantumisista tulee nähdä kokonaisvaltaisesti ja laajemmin kuin pelkän sairauden tai vamman poistumisen näkökulmasta: kyseessä on aina suhteiden eheytyminen niin Jumalan kuin toisten ihmisten ja yhteisöjen kanssa. Parantamiskertomuksissa on ensi sijassa kyse Jumalan valtakunnan esiin murtautumisesta maan päälle.

4. Ihmisoikeusperustaisuus ja periaatteet

Suomen Lähetysseura on sitoutunut YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen, ja noudattaa sopimuksen periaatteita kaikessa työssään. Vuonna 2006 hyväksytty yleissopimus ei sisällä uusia ihmisoikeuksia, vaan sen tarkoituksena on vahvistaa, että vammaisille henkilöille kuuluvat täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti samat perus- ja ihmisoikeudet kuin muille ihmisille (Ihmisoikeuskeskus, 2024). Vammaisyleissopimus perustuu ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan, jossa vammaiset henkilöt nähdään

hyväntekeväisyyteen ja lääketieteeseen perustuvien lähestymistapojen sijasta aktiivisina kansalaisina ja yhteisöidensä jäseninä. Näin ollen sopimus vahvistaa myös vammaisten henkilöiden omaa toimijuutta omien oikeuksiensa haltijoina. He voivat tehdä omaa elämäänsä koskevia päätöksiä sekä olla yhteiskunnan aktiivisia jäseniä (UNDESA, 2024).

Yleissopimuksen mukaan vammaisuus on kehittyvä käsite. Yleissopimuksessa vammaisuus määritellään vamman ja ympäristöstä johtuvien esteiden väliseksi suhteeksi: *”Vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa”* (UN CRPD, 2006).

Vammaisyleissopimuksessa on yleisiä periaatteita, jotka vaikuttavat Lähetyseuran lähestymistapaan vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämisessä. Nämä periaatteet ovat: a) henkilöiden synnynnäisen arvon, yksilöllisen itsemääräämisoikeuden, mukaan lukien vapaus tehdä omat valintansa, ja riippumattomuuden kunnioittaminen, b) syrjimättömyys, c) täysimääräinen ja tehokas osallistuminen ja osallisuus yhteiskuntaan, d) erilaisuuden kunnioittaminen ja vammaisten henkilöiden hyväksyminen osana ihmisten moninaisuutta ja ihmiskuntaa, e) mahdollisuuksien yhdenvertaisuus, f) esteettömyys ja saavutettavuus, g) miesten ja naisten välinen tasa-arvo, h) vammaisten lasten kehittyvien kykyjen ja sen kunnioittaminen, että heillä on oikeus säilyttää identiteettinsä.

5. Toimintaympäristö

Vammaiset henkilöt ovat yksi maailman suurimmista ja syrjityimmistä vähemmistöryhmistä. Maailman väkiluvusta noin 1,3 miljardia eli 16 % on vammaisia. Arviolta 80 % maailman vammaisista henkilöistä asuu matala- tai keskitulotason maissa (WHO, 2022:23). Globaalilla tasolla vammaisten henkilöiden määrä on ollut nousussa konfliktien, katastrofien, COVID-19 pandemian sekä väestönkasvun seurauksena. Vaikka vammaisiin henkilöihin viitataan usein yhtenä ryhmänä, on huomioitava, että vammaisuus on osa ihmisten monimuotoisuutta ja vammaisuus on yksilöllistä.

Vuosikymmenten ponnisteluista huolimatta lähes 80 % vammaisista ihmisistä elää köyhyydessä. Vammaisuus ja köyhyys ovat tiiviisti kytköksissä toisiinsa; vammaisuus voi johtaa köyhyyteen, ja köyhyys puolestaan voi aiheuttaa vammaisuutta. Vammaisia syrjitään aikuisina työelämässä ja vammaiset lapset ja nuoren eivät pääse kouluun. Tällä on kauaskantoiset vaikutukset vammaisten henkilöiden tulotasoon. Vammaisuuteen liittyy myös lisäkustannuksia, kuten henkilökohtaisen avustajan ja apuvälineiden hankintaa, jonka seurauksena samansuuruisilla tuloilla elävät kotitaloudet eivät pysty nauttimaan samasta elintasosta (UNDESA, 2018 & 2024). Vaikka vammaisuus usein korreloi köyhyyden, syrjinnän ja epäoikeudenmukaisuuden kanssa, ei voida olettaa, että jokainen vammainen henkilö kokisi epätasa-arvoa tai syrjintää samaan tapaan. Sukupuoli-identiteetti, ikä, seksuaalinen

suuntautuminen, ihonväri, etninen alkuperä sekä henkilön taloudellinen tausta vaikuttavat intersektionaalisesti vammaisten henkilöiden syrjintään (moniperusteinen syrjintä).

Kehittyvissä maissa lasten ja nuorten osuus väestöstä on suuri. YK on arvioinut, että 11 prosentilla vammaisista lapsista ei ole pääsyä peruskouluun ja 32 prosentilla vammaisista lapsista ei ole pääsyä toisen asteen koulutukseen (UNDESA, 2024). Vain 47 prosentilla maista on vammaisten lasten koulunkäyntiä tukevaa opetusmateriaalia (UNDESA, 2024). Opettajien osaamisen puutteiden, kouluun kulkemisen haasteiden, koulutilojen esteellisyyden ja syrjivien asenteiden tiedetään olevaan yleisiä esteitä vammaisten lasten koulunkäynnille.

Konfliktit ja kriisit, kuten sodat, ilmastokatastrofit ja COVID-19 pandemia, ovat kokonaisvaltaisesti pahentaneet vammaisten henkilöiden kokemaa syrjintää ja eriarvoisuutta. Kehittyvissä maissa kriisien monikerroksisuus ja yhtäaikaisuus lisää entisestään vammaisten henkilöiden riskiä syrjäytymiselle. Vammaiset henkilöt nähdään usein vain kriisien ja katastrofien uhreina, jonka seurauksena he eivät pääse osaksi päätöksentekoprosesseja. Tämän takia vammaisten henkilöiden tarpeet ja näkökulmat ovat jääneet lähes täysin huomiotta esimerkiksi ilmastokriisin sopeutumistoimissa, humanitaarisessa työssä, COVID-19 pandemian torjuntatoimissa sekä rauhanrakennuksen prosesseissa (OHCHR, 2020, 2021, 2022, 2023).

Vammaiset henkilöt ovat yleisesti aliedustettuina eritasoisissa johtotehtävissä ja yhteiskunnallisissa päätöksentekoprosesseissa. Heillä ei ole myöskään usein mahdollisuutta osallistua edes heidän omia oikeuksiaan koskeviin päätöksentekoprosesseihin. Suhteessa vammaisiin miehiin, vammaiset naiset ovat aliedustettuina päätöksenteossa, niin yleisesti kuin myös vammaisten henkilöiden oikeuksia ajavissa järjestöissä (IDA, 2024; UNDESA, 2018). Eri tavoin vammaiset voivat olla keskenään eriarvoisessa asemassa, sillä syrjinnän aste ja muoto vaihtelevat sen mukaan, kuinka näkyvä, sosiaalisesti ymmärretty tai hyväksytty vamma on ja miten yhteiskunnalliset normit, politiikka ja tuen muodot ovat rakennettu.

Vammaiset henkilöt kohtaavat syrjintää myös uskonnollisissa yhteisöissä, kuten kirkkoissa ja seurakunnissa. Ajatus vammaisuudesta kärsimyksenä tai syntinä on juontanut juurensa tulkinnoista, joissa vammaisuus on synnin seurausta.

Raamatussa on sanavalintoja ja parantumiskertomuksia, jotka edelleen vaikuttavat joidenkin kirkkojen suhtautumiseen vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuteen. Kristillisestä teologiasta on löydettävissä myös kaikkien ihmisen ihmisarvoa korostava puoli, joka esimerkiksi nykyisin korostaa vammaisuutta ihmisen monimuotoisuutena. Tämä ei kuitenkaan ole valtavirtaa monissakaan kirkkoissa, sillä edelleen vammaiset henkilöt ovat usein kirkkoissa kohteina, joille tarjotaan hoivaa ja apua sen sijaan, että heidät nähtäisiin aktiivisina ja tasavertaisina toimijoina. Asenteiden lisäksi harva kirkko täyttää esteettömyyden ja saavutettavuuden periaatteita, jonka vuoksi vammaiset henkilöt ovat estettyjä osallistumaan toimintaan. Esimerkiksi näiden syiden seurauksena vammaiset henkilöt eivät työllisty kirkossa ja pääse osallisiksi kirkon hallinnollisiin ja johtaviin tehtäviin (Okola & Kilonzo, 2024).

Vammaisuus on myös sukupuolittunutta. Arviolta 14,9 % miehistä on vammaisia, kun taas 18 % naisista on vammaisia. Toisin sanoen lähes joka viides maailman naisesta on vammainen (WHO, 2022: 25). Vammaiset naiset ovat edelleen aliedustettuina julkisessa ja poliittisessa elämässä. Vammaiset naiset kohtaavat väkivaltaa vähintään kaksi tai kolme kertaa todennäköisemmin kuin muut naiset. He ovat myös kolme kertaa todennäköisemmin lukutaidottomia kuin vammattomat miehet ja kaksi kertaa harvemmin työllistettyjä (UN WOMEN, 2019).

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimus ja yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja on ratifioitu monissa Lähetysseuran toimintamaissa. Vaikka monessa maassa on otettu edistysaskelia lainsäädännössä, käytännön toimenpiteisiin on usein riittämättömät resurssit ja yhteiskunnan tarjoama tuki vammaisille henkilöille jää riittämättömäksi. Monessa maassa, jossa Lähetysseura työskentelee, tila ihmisoikeuksien puolustamiselle on kapea, mikä heikentää mahdollisuuksia yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle.

6. Linjaukset

6.1 Periaatteet

1. **Ihmisoikeusperustaisuus:** Lähetysseura sitoutuu työssään ihmisoikeusperustaiseen lähestymistapaan niin kotimaantoiminnoissaan kuin työssään maailmalla. Lähetysseuran työ perustuu YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista. Lähetysseura sitoutuu edellä kuvattuihin yleissopimuksen periaatteisiin.
2. **Moniperustainen syrjintä:** Lähetysseura tunnistaa, että vammaisiin henkilöihin kohdistuu moniperustaista syrjintää. Siksi Lähetysseura on sitoutunut intersektionaaliseen lähestymistapaan purkaakseen vammaisten henkilöiden moniperustaista syrjintää. Lähetysseura sitoutuu varmistamaan tekemässään ja tukemassaan työssä myös vammaisten lasten, nuorten, naisten ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen mahdollisuuden saavuttaa kaikki ihmisoikeudet täysimääräisesti.
3. **Nothing without us ja osallisuus:** Lähetysseurassa sitoudutaan edistämään ”Nothing without us”-periaatetta. Varmistamme, että kaikessa toiminnassamme huomioidaan vammaisten henkilöiden oikeudet ja että kaikkea työtämme tehdään yhdessä vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen kanssa. Tunnistamme, että vammaisten henkilöiden oikeudet sekä vammaisinkluisio toteutuminen edellyttää heidän merkityksellistä ja täysipainoista osallistumistaan toimintaamme. Osallisuus yhteisössä ja yhteiskunnassa on sekä ihmisoikeuksien että kristillisen uskon ytimessä. Osallisuus on sekä keino vammaisten henkilöiden oikeuksien toteuttamiseksi että tavoite itsessään. Lähetysseura sitoutuu edistämään kaikkien ihmisten täysimääräistä osallisuutta, eikä järjestä tai tue syrjivää toimintaa.

4. **Itsemääräämisoikeus:** Lähetysseura sitoutuu kunnioittamaan vammaisten henkilöiden synnynnäistä arvoa, yksilöllistä itsemääräämisoikeutta ja vapautta tehdä omat valintansa.

6.2 Ohjelmatyö

1. **Kaksiraiteinen lähestymistapa:** Lähetysseura sitoutuu edistämään vammaisten henkilöiden oikeuksia ihmisoikeusperustaisesti kaikessa ohjelmatyössä. Lähetysseura käyttää ns. kaksiraiteista lähestymistapaa eli edistää vammaisten henkilöiden oikeuksia sekä vammaishankkeiden kautta että varmistamalla läpileikkaavasti kaikessa ohjelmatyössä vammaisten henkilöiden oikeuksien näkökulman huomioimisen, vammaisten henkilöiden aktiivisen ja merkityksellisen osallistumisen, sekä esteettömyyden ja saavutettavuuden. Lähetysseuran ohjelmatyön tavoitteena on poistaa syrjintää ja osallistumisen esteitä, vahvistaa vammaisten henkilöiden oikeutta päättää omaan elämäänsä liittyvistä asioista sekä tukea heidän osallistumistansa yhteiskunnalliseen ja kirkolliseen päätöksentekoon.
2. **Ohjelman kokonaisvaltaisuus:** Vammaisten henkilöiden tulee voida osallistua yhdenvertaisesti kirkkojen toimintaan. Lähetysseura sitoutuu syventämään osaamistaan vammaisuuden teologiasta ja edistämään vammaisten henkilöiden teologiasta koulutusta sekä johtajuutta kirkkoissa. Diakoniassa tunnistamme vammaisten henkilöiden aseman aktiivisina muutoksen toimijoina. Lähetysseura edistää vammaisten lasten inklusiivista opetusta. Tuemme vammaisten henkilöiden aktiivista osallistumista rauhanrakennukseen sekä ilmastonmuutoksen sopeutumistoimiin ja huomioimme vammaisinklusion humanitaarisessa työssämme täysimääräisesti.
3. **Tuki vammaisjärjestöille:** Lähetysseura tukee vammaisten henkilöiden omia järjestöjä ja tekee heidän kanssaan yhteistyötä työalueilla, Suomessa ja kansainvälisesti. Konsultoimme myös vammaisia henkilöitä ja vammaisjärjestökumppaneitamme osana ohjelman eri vaiheita.
4. **Valtavirtaistaminen:** Huomioimme vammaisinklusion ohjelmatyön budjetoinnissa, esimerkiksi varaamalla budjettia kohtuullisille mukautuksille. Lähetysseura on sitoutunut jatkuvaan dialogiin vammaisinklusiosta kaikkien kumppaneidensa kanssa, ja tukee kumppaneitaan vammaisinklusion vahvistamisessa. Lähetysseura tarjoaa tukea kumppaneidensa ja yhteistyötahojensa esteettömyys- ja saavutettavuusratkaisuihin ja tarjoaa kumppanijärjestöilleen tukea myös osaamisen vahvistamiseen vammaisten henkilöiden oikeuksista, vammaisinklusiosta ja vammaisuuden teologiasta.
5. **Tietopohjainen vaikuttaminen:** Vammaisten henkilöiden oikeuksien vahvistaminen edellyttää tutkimukseen perustuvaa tietoa ja osaamista. Lähetysseura seuraa alan tutkimusta, kerää tietoa työnsä vaikutuksista ja tukee kumppaneitaan tietopohjaisessa vaikuttamistyössä. Lähetysseura edistää myös hyvien käytäntöjen jakamista ja vertaisoppimista kumppani- ja vertaisjärjestöjen kanssa.

6.3 Organisaatiokulttuuri

1. **Positiivinen syrjintä rekrytoinneissa:** Lähetysseura on sitoutunut soveltamaan positiivista syrjintää kaikkien vähemmistöryhmien työllistymisen edistämiseksi. Vammaisten henkilöiden oikeutta työntekoon edistetään työllistämällä vammaisia henkilöitä, panostamalla esteettömään ja saavutettavaan työympäristöön sekä edistämällä monimuotoisuutta osana rekrytointeja.
2. **Kohtuulliset mukautukset:** Lähetysseura sitoutuu myös kohtuullisiin mukautuksiin, eli yksittäistapauksessa tarvittaessa toteutettaviin tarpeellisiin ja asianmukaisiin järjestelyihin, jotka mahdollistavat vammaisten henkilöiden työnteko-oikeuden toteutumisen.
3. **Esteettömyys ja saavutettavuus:** Esteettömyydellä viitataan fyysiseen toimintaympäristöön ja saavutettavuudella muun muassa tietojärjestelmien ja tiedon saavutettavuuteen. Lähetysseura sitoutuu esteettömyyden ja saavutettavuuden toteuttamiseen omassa toiminnassaan ja suosii ”kaikille sopivaa suunnittelua” eli tuotteiden, ympäristöjen, ohjelmien ja palveluiden suunnittelua sellaisiksi, että kaikki ihmiset voivat käyttää niitä mahdollisimman laajasti ilman mukautuksia tai erikoissuunnittelua.
4. **Henkilöstön osaamisen vahvistaminen:** Lähetysseura sitoutuu vahvistamaan systemaattisesti oman henkilöstönsä osaamista vammaisten henkilöiden oikeuksista, vammaisinkluusiosta ja vammaisuuden teologiasta ja tukee henkilöstönsä vertaisoppimista näistä.
5. **Konsultointi:** Lähetysseuran johto on sitoutunut konsultoimaan vammaisia henkilöitä sekä vammaisjärjestökumppaneita organisaation päätöksentekoprosesseissa.
6. **Viestintä:** Lähetysseura sitoutuu vammaisuuden oikeusperustaisuuteen viestinnässään.
7. **Seuranta ja arviointi:** Lähetysseura tulee säännöllisesti arvioimaan vammaisten henkilöiden oikeuksien linjauksen toimeenpanon toteutumista osana seurannan prosesseja.

7. Lähetysseuran lisäarvo

Lähetysseuran lisäarvo vammaisten henkilöiden oikeuksia edistävässä työssä on sen rooli globaalina kristillisenä järjestönä, joka tukee marginaalissa olevia ja syrjäytettyjen ihmisarvoa ja oikeuksia Jeesuksen esimerkin mukaisesti. Lähetysseuran sitoutuminen YK:n vammaisten oikeuksien yleissopimukseen sekä Kirkkojen maailmanneuvoston Olemisen Lahja -asiakirjaan asettavat työlle ihmisoikeusperustaiset ja teologiset raamit, jotka ohjaavat työn toimintatapoja ja laatua.

Lähetysseura toimii aktiivisesti kansainvälisissä ekumeenisissa liikkeissä, kuten Act Alliance ja Luterilainen Maailmanliitto, ja on niissä yksi harvoista järjestöistä, jotka systemaattisesti edistävät vammaisten henkilöiden oikeuksia ekumeenisissa verkostoissa. Osana Act Alliancen

Disability Inclusion -työryhmää Lähetyseura edistää hyviä käytäntöjä vammaisinklusion vahvistamiseksi sekä pyrkii vaikuttamaan vammaisten oikeuksien vahvistamiseksi. Tämän lisäksi Lähetyseura verkostoituu ja tekee enenevissä määrin yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa sekä Suomessa että työalueilla vahvistaen vammaisten henkilöiden omaa toimijuutta muutoksentekijöinä ja päättäjinä.

Lähetyseura on tehnyt pitkäjänteisesti työtä vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämiseksi, erityisesti inklusiivisen opetuksen alalla. Esimerkiksi Etiopiassa on tehty pioneerityötä vammaisten lasten koulutuksen edistämiseksi vahvistamalla kuurojen oikeuksia ja viittomakieltä. Hankkeissamme tuetaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaista osallistumista yhteiskuntaan vahvistamalla vammaisten henkilöiden omaa roolia muutoksentekijöinä.

Lähetyseura on sitoutunut edistämään vammaisten henkilöiden merkityksellistä ja aktiivista osallisuutta työnsä kaikilla osa-alueilla – ulkomailla ja kotimaassa, ja myös oman organisaationsa sisällä. Tämä sitoutuminen osoittaa, että Lähetyseura haluaa toimia vahvana osaajana ja esimerkkinä muille toimijoille myös jatkossa.

8. Viitteet

Ihmisoikeuskeskus (2024) Vammaisten henkilöiden oikeudet. Viitattu: 14.10.2024. Saatavissa [Vammaisten henkilöiden oikeudet - Ihmisoikeuskeskus / Människorättscentret / Human Rights Centre](#)

Okola, Anjeline and Kilonzo, Syovata (2024) Life in Church – Theological Reflections of Persons with Disabilities. Viitattu: 14.10.2024. Saatavissa [Life in Church | World Council of Churches \(oikoumene.org\)](#)

UNESCO (2020) Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all. Saatavissa <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718>

United Nation, Department of Economic and Social Affairs (2016) The Convention on the Rights of Persons with Disabilities. Saatavissa <https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-articles>

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (2020) Analytical study on the promotion and protection of the rights of persons with disabilities in the context of climate change. Saatavissa [A/HRC/44/30 Analytical study on the promotion and protection of the rights of persons with disabilities in the context of climate change](#)

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (2021) Report on the rights of persons with disabilities in the context of armed conflict. Saatavissa [A/76/146: Report on the rights of persons with disabilities in the context of armed conflict](#)

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (2022) Report on the protection of the rights of persons with disabilities in the context of military operations. Saatavissa [A/77/203: Report on the protection of the rights of persons with disabilities in the context of military operations](#)

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (2023) Peacebuilding and the inclusion of persons with disabilities - Report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities. Saatavissa [A/78/174: Peacebuilding and the inclusion of persons with disabilities - Report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities](#)

United Nation, Department of Economic and Social Affairs (2024) Convention on the Rights of Persons with Disabilities. Viitattu: 14.10.2024. Saatavissa: [Convention on the Rights of Persons with Disabilities \(CRPD\) | Division for Inclusive Social Development \(DISD\) \(un.org\)](#)

United Nation, Department of Economic and Social Affairs (2024) UN Flagship report on Disability and Development 2024.
Saataavissa: <https://social.desa.un.org/publications/un-flagship-report-on-disability-and-development-2024>

UN Women (2019) Fact and Figures: Women and girls with disabilities. Viitattu: 24.10.2024. Saataavissa [Facts and figures: Women and girls with disabilities | What we do | UN Women – Headquarters](#)

Women Enabled International (n.d.) Rights of Women and Girls with Disabilities in Conflict and Humanitarian Emergencies.
Saataavissa: [Women Enabled International - Rights of Women and Girls with Disabilities in Conflict and Humanitarian Emergencies](#)

Women Enabled International (n.d.) The Right of Women and Girls with Disabilities to be Free from Gender-Based Violence.
Saataavissa: [Women Enabled International – Rights of Women and Girls with Disabilities to be Free from Gender-Based Violence](#)

World Council of Churches (2016) The Gift of Being. Viitattu: 31.10.2024. Saataavissa
<https://www.bing.com/ck/a?!&p=476a11ba840208351df35a272915c29af97dd681b55b791405b42bd961e178baJmltdHM9MTczMDMzMjgwMA&pptn=3&ver=2&hsh=4&fclid=36c4b40c-edf9-67dc-2d7b-a0d0ecae66da&psq=gift+of+being+worls+council+of+churches&u=a1aHR0cHM6Ly93d3cub2lrb3VtZW5lLm9yZy9yZXNvdXJjZXMvZG9jdW1lbnRzL3RoZS1naWZ0LW9mLWJlaW5n&ntb=1>

World Health Organization (2022) Global report on health equity for persons with disabilities. Viitattu: 19.10.2024.
Saataavissa: [Global report on health equity for persons with disabilities](#)

World Health Organization (2011) World Report on Disability. Viitattu: 14.10.2024. Saataavissa [World Report on Disability \(who.int\)](#)